

Aan:
Ruud Koopmans

Connect International

Castricum, 27 mei 2023

Re : **reactie op uw boek de Asielloterij**

Geachte heer Koopmans,

Stichting Connect International is een hulporganisatie en consultancy bureau gericht op nood- en gewone hulp aan derde wereldlanden, met name op het gebied van drinkwater en sanitatie. Vanaf 2008 doen wij ook onderzoek naar andere vormen van ontwikkelingshulp die kosten-effectiever zijn en duurzamere resultaten opleveren. Daarbij kwamen we uit op cash transfers (donatie van een deel van het geld dat men nodig heeft om rond te komen; wij propageren op basis van ons onderzoek rond de 12 tot 15 Euro per volwassene per maand) in combinatie met enkele typen ontwikkelingshulpprogramma's. In het kielzog van dit onderzoek kwamen we op het pad van de migratieproblematiek. Daarin waren we met name geïnteresseerd, omdat we zagen dat de migratiedruk op rijke landen een hefboom zou kunnen opleveren voor het steunen van grote cash transfer programma's in met name Afrika (in ruil voor cash transfers gaan arme landen akkoord om migranten op te vangen en ook migrerende eigen onderdanen weer terug te accepteren).

Dat zou een bijzonder goede deal zijn, omdat, zoals u zelf ook opmerkt in uw boek, met zo'n constructie van opvang in de eigen regio, de aanzuigende werking van de EU doorbroken zou worden en het aantal migranten dat zich in de landen zou aanmelden waarmee zo'n deal gesloten is, gering zou zijn, zich namelijk zou beperken tot de mensen die echt vluchtelingenopvang nodig hebben. Vanaf 2013 zijn we ons intensief op de migratieproblematiek gaan richten middels doorlopend literatuuronderzoek, enquêtes onder de Nederlandse bevolking en interviews met sleutelinformanten, naast de kennis en ervaring die we zelf meebrachten (ik heb zelf bijvoorbeeld in veel vluchtelingenkampen wereldwijd gewerkt en doe nog steeds regelmatig consultancy opdrachten in noodhulp situaties wereldwijd). Enkele jaren later, toen de belangrijkste contouren van onze bevindingen duidelijk waren en we deze in ons 'levende document' dat we *kernpunt Migratie* noemen hadden vastgelegd, zijn we gestart met een lobbyprogramma omtrent dit onderwerp richting de Nederlandse politiek.

Met ons kernpunt Migratie onderbouwen en propageren we een oplossing die we '*innovatieve opvang in de regio*' noemen. Ik heb u ons kernpunt Migratie eerder al toegestuurd per e-mail en dit document heb ik nogmaals bij deze e-mail toegevoegd. Ik hoop van harte dat u de tijd zult willen nemen om dit document door te nemen. Er is door een team van ontwikkelingsdeskundigen (inclusief mijzelf), sociologen, demografen en wiskundigen gedurende de afgelopen acht

jaar aan gewerkt. Ook werken we samen met en worden geïnformeerd door Jan van de Beek, die samen met drie collega's een uitstekend wetenschappelijk onderzoeksrapport heeft geschreven over de kosten van alle soorten migranten in Nederland¹, hetgeen ons onder andere in staat heeft gesteld om de kosten van opvang van migranten in Nederland te vergelijken met die van opvang van migranten in hun eigen regio's.

Bij deze overigens bij voorbaat mijn excuses voor het lange narratief van deze brief. Het is nogal lastig om de zaken goed uit te leggen in een paar woorden, vandaar. Ik hoop toch dat u de moeite wilt nemen deze brief in zijn geheel uit te lezen, omdat er mijns inziens belangrijke informatie voor u in staat. Vanuit onze kennis, inzichten en standpunten wil ik namelijk inhoudelijk commentaar geven op uw overigens uitstekende boek de Asielloterij, dat ik met zeer veel interesse heb gelezen. Ons commentaar richt zich op uw laatste hoofdstuk, omdat wij van mening zijn dat u daar tekort schiet in uw analyse alsook de oplossing die u in dit hoofdstuk aandraagt. Ik ga daar hieronder nu op in.

U stelt voor om te werken met een quotum voor humanitaire immigratie. U onderverdeelt dat naar verschillende mechanismen voor het toelaten van asielzoekers in de EU, met dien verstande dat het totaal van al deze mechanismen aan dat quotum zou moeten voldoen. U zegt daarbij dat de politiek moet beslissen hoe groot dat quotum moet zijn, maar noemt wel een getal (325.000 per jaar) dat u baseert op het gemiddelde jaarlijkse aantal in de EU erkende asielzoekers sinds 2013. U stelt ook dat het doel niet moet zijn de totale instroom van vluchtelingen te verminderen, maar de instroom regulier te maken. Daarbij komt, volgens u, dat een instroom van vluchtelingen uit de eigen regio niet aan een quotum gebonden moet zijn en dat als deze instroom groter is dan het quotum, er geen andere vluchtelingen toegelaten hoeven te worden. Daarbij haalt u een aantal zaken aan die ertoe kunnen leiden dat de quota aangepast worden en/of die tot neveneffecten zouden kunnen leiden die voorkomen dienen te worden. Uw redenering en voorgestelde oplossing houdt echter geen rekening met een aantal zaken die van cruciaal belang zijn in de zoektocht naar een voor iedereen zo humaan, effectief en duurzaam mogelijke oplossing. Deze zijn:

1. Een vluchteling van buiten de Europese regio die in de EU opgevangen wordt, is niet te vergelijken (en moet dus ook niet vergeleken worden bij het bepalen van aantallen toe te laten vluchtelingen) met een vluchteling die in de eigen regio opgevangen wordt. Kort gezegd, drukt een vluchteling die uit een andere regio komt, veel zwaarder op een maatschappij dan een vluchteling die wel uit de eigen regio komt. In ons kernpunt Migratie heb ik de belangrijkste redenen daarvoor in een tabelletje samengevat (zie de volgende bladzijde), gericht op het verschil tussen vluchtelingen van binnen en buiten de EU. Met andere woorden, een miljoen Syrische vluchtelingen in Libanon is iets volledig anders dan een miljoen Syrische vluchtelingen in Duitsland.
2. In de discussie over asielzoekers moet en mag niet alleen gekeken worden naar aantallen asielzoekers. De EU landen worden niet alleen geconfronteerd met grote aantallen asielzoekers uit allerlei delen van de wereld, maar ook met andere soorten immigranten, die voor een groot deel ook, net als de meeste asielzoekers, nooit meer weggaan, een hoog geboorteoverschot hebben, een vaak heel andere cultuur en religie hebben, etc. Voor EU

¹ Grenzeloze verzorgingsstaat. De gevolgen van immigratie voor de overheidsfinanciën. Jan van de Beek, Hans Roodenburg, Joop Hartog en Gerrit Kreffer. Universiteit van Amsterdam. 2021.

burgers maakt het niet uit of een vreemdeling een asielzoeker of een ander soort migrant is, maar in hoeverre deze persoon een geheel ander gedrag vertoont en gedachtegoed heeft dan de eigen burgers. Asielzoekers en andere migranten van buiten onze regio (daarmee bedoelen we Europa exclusief Turkije) behoren tot de meest afwijkende groepen migranten in onze samenleving die het minst goed integreren. Gezamenlijk omvatten zij rond de 50% van alle allochtonen in Nederland. Bovendien drukt de grote instroom van immigranten en hun veelal hoge geboorteoverschot in veel EU landen extra op de al grote overbevolking. In Nederland is dit wel heel opportuun met een bevolkingsdichtheid die tot de hoogste in de wereld behoort en waar de huidige sterke bevolkingsgroei geheel toegeschreven moet worden aan immigratie en de hoge geboortecijfers bij allochtonen. In Nederland is in ruwweg vijftig jaar tijd het aandeel eerste en tweede generatie allochtonen gegroeid van nagenoeg 0 tot 25%. Dat is bijna nergens ter wereld zo hard gegaan. Het gevolg is een grote verandering in de samenstelling van onze bevolking in een zeer kort tijdsbestek. Slechts enkele landen kennen grotere en/of snellere bevolkingsveranderingen. Bijvoorbeeld een land als Libanon, waar echter de 'blending in' van de Syrische vluchtelingen veel beter is dan die in EU landen en de verwachting nog steeds is dat de Syriërs uiteindelijk, als de oorlog afloopt, in ieder geval deels weer terug zullen keren naar Syrië (een in Nederland toegelaten Syriër is spreekwoordelijk met geen stok meer terug te krijgen naar Syrië, ongeacht hoe veilig het er is). De vraag komt dan ook op, waarom we bijvoorbeeld in de EU Eritreeërs moeten opvangen, terwijl in buurland Ethiopië (waar ze vaak aanvankelijk ook opgevangen werden, maar ervoor kozen om vandaaruit door te reizen naar de EU) er bijna vijf keer meer ruimte is voor de opvang van deze vluchtelingen dan in Nederland, terwijl voor een land als Zambia deze factor bijna 20 is! Verder vinden we het aantal dat u noemt voor zo'n quotum niet goed onderbouwd. Het leunt immers op aantallen die er waren vanwege een door u zelf zwaar bekritiseerd asielsysteem en zelfs als dit niet aan de orde zou zijn, is het nog onduidelijk waarom juist op deze getallen afgegaan zou moeten worden, ook gezien de verwachte grote toename van migratiestromen in de komende decennia.

Maatschappelijk aspect	Veelal voorkomend bij	
	Vluchtelingen van binnen de regio	Vluchtelingen van buiten de regio
Integratie met de lokale bevolking	Goed	Matig
Kosten voor de maatschappij	Middelmatig	Hoog
Migratiemotief	Humanitair	Economisch
Religie	Vergelijkbaar	Afwijkend
Cultuur	Vergelijkbaar	Afwijkend
Keert weer terug als het kan?	Ja	Nee
Maakt gebruik van sociale voorzieningen?	Deels	Ja
Verricht nuttig werk?	Deels	Vaak niet
Heeft goede arbeidsattitude?	Meestal	Vaak niet
Geboortenaantal	Iets boven gemiddeld	Hoog

Verschillen tussen vluchtelingen van binnen en van buiten de regio

3. Asielzoekers van buiten de EU zijn zonder uitzondering economisch gemotiveerd. U haalt dat ook aan in uw eigen boek. Zij komen altijd door een land waar zij ook opgevangen hadden kunnen worden en hebben vaak ook zelfs enige of langere tijd in zo'n land doorgebracht. Wij zien geen enkele reden waarom dergelijke economisch gemotiveerde asielzoekers in de EU recht zouden moeten hebben op opvang. In feite zijn dit geen vluchtelingen.
4. U stelt in uw boek dat we het met uw oplossing in de hand hebben om de meest schrijnende gevallen de kans te geven naar de EU te komen en zich in de EU te vestigen. Vanuit mijn werk in vele vluchtelingenkampen wereldwijd, vraag ik u hoe u het onderscheid wilt maken tussen schrijnende en minder schrijnende gevallen. Sterker nog, ik zie zeer regelmatig dat de ontvangende bevolking rondom vluchtelingenopvanglocaties er vaak net zo slecht en soms zelfs (veel) slechter aan toe is dan de vluchtelingen in die opvanglocaties. Dan nog iets wat zeker van belang is in deze: als mensen weten dat wanneer ze als schrijnend bestempeld worden, ze een grote(re) kans maken om naar de EU te komen, ze ervoor zorgen dat ze als schrijnend bestempeld worden. Bijvoorbeeld, jonge meisjes die seksueel misbruikt zijn in opvanglocaties, die zou je willen helpen en je wilt ook voorkomen dat het gebeurt. Haal je die meisjes met hun gezinnen naar Europa, dan werk je in de hand dat seksueel misbruik van meisjes sterk toeneemt in deze locaties. Ik heb vele voorbeelden hiervan meegemaakt in mijn werk, onder andere in vluchtelingenkampen voor Afghanen in Pesjawar, net over de grens van Pakistan, waar meer dan een miljoen Afghanen al tientallen jaren vertoeft en waar de recente vluchtelingen van het afgelopen jaar met extra investeringen in deze locaties ook prima terecht hadden gekund. Dit, met dien verstande dat we dan ook tegelijkertijd hadden moeten en kunnen investeren in het voorkomen van bovengenoemde misstanden. Bij een algemeen geldende regel van opvang in de regio, waarbij de kosten ervan verdeeld worden over alle landen, zou er niet alleen veel meer gedaan kunnen worden voor alle vluchtelingen en zou er niet alleen voorkomen kunnen worden dat bijvoorbeeld bovenstaande misstanden zouden plaatsvinden, maar zouden ook structurele programma's per opvanglocatie ingericht kunnen worden voor opvang van alleenstaande kwetsbare kinderen, voor seksueel misbruikte meisjes, voor gehandicapte mensen en zouden in die opvanglocaties ook opleidingen gestart kunnen worden, en dergelijke. Met andere woorden, voor de relatief kleine aantallen mensen die u naar de EU wilt laten komen middels een quotum, kunnen we zoveel meer en zoveel beter doen voor de velen die nooit de kans zullen krijgen om naar ons toe te komen. Wij hebben berekend dat de opvang van een vluchteling in Nederland gemiddeld vijftig keer meer kost dan de opvang van die vluchteling in de eigen regio². Als we ons zouden richten op verbetering van de opvang van alle vluchtelingen in hun eigen regio's plus de ontvangende bevolkingen, dan hebben we slechts een deel nodig van het geld dat we nu kwijt zijn aan de

² Deze berekening stoelt op zeer goed uitgewerkte berekeningen van de kosten van opvang in Nederland in het eerder genoemde rapport van van de Beek et al, en daarnaast vrij ruwe berekeningen van enkele cases van kosten van opvang van vluchtelingen in verschillende derde wereldlanden. Omdat de kosten in de regio moeilijk te bepalen zijn en sterk uiteenlopen, moet de factor vijftig als indicatief gezien worden. Het toont wel aan dat de kosten van opvang in de regio zeer veel lager zijn dan die van opvang in de EU.

VIP behandeling die we geven aan de enkelingen (maar voor de EU zeer grote aantallen) die onze landen binnenkomen.

5. Uw politieke indeling met links die humanitair wil zijn en rechts die minder asielzoekers wil, beide met desastreuze gevolgen voor wat betreft verdrinkingen in de Middellandse Zee en dood en verderf op de routes door de Sahara, klopt slechts deels. Dat is van belang omdat u uw pleidooi voor een compromis zoals u het voorstelt in uw laatste hoofdstuk daar grotendeels op stoelt (uw voorstel zou voor beide kanten acceptabel moeten zijn). Wij hadden precies datzelfde uitgangspunt, een oplossing vinden die voor beide kanten van het politieke spectrum niet alleen aanvaardbaar zouden moeten zijn, maar die door beide kanten als beter dan hun eigen voorstellen zou worden gezien (een zogenaamde derde weg oplossing volgens managementgoeroe Stephen Covey). Uit onze enquête onder drieduizend Nederlanders, die we vorig jaar mei door onderzoeksbureau Ipsos hebben laten uitvoeren³ blijkt namelijk dat de overgrote meerderheid van de Nederlanders voor goede opvang in de regio is (men kon voor ieder van zeven mogelijke oplossingen aangeven in hoeverre men het ermee eens is). De verdeling over de verschillende politieke partijen was daarbij niet heel verschillend. Met andere woorden, de tegenstelling tussen links en rechts in zake oplossingen voor de migratieproblematiek liggen meer bij de politieke partijen dan bij hun aanhang. De tegenstelling toont dus met name de tekortkomingen van ons politieke stelsel aan, dan dat er werkelijk een tegenstelling bestaat bij het Nederlandse publiek inzake oplossingen voor de migratieproblematiek. Met andere woorden, het is maar zeer de vraag of het slim en zinvol is om te streven naar een compromis, dat moeilijk uitvoerbaar is en dat zeker niet de meest optimale oplossing biedt, ook niet vanuit de belangen en wensen van EU burgers. Daarbij komt, dat de oplossing die wij voorstaan (goede opvang in de regio) juist wel alle voordelen biedt en daarnaast in principe ook aanvaardbaar zou moeten zijn voor beide kanten van het politieke spectrum, omdat het net als uw oplossing als uitgangspunt heeft om een meer humanitaire oplossing voor migranten te combineren met een minder grote belasting van de EU bevolking. Onze oplossing gaat daarbij nog een paar belangrijke stappen verder, namelijk dat het ook voor de beoogde bevolkingen van derde opvanglanden een groot voordeel biedt in termen van compensatie, maar daarnaast ook in afname van de eigen vluchtelingenpopulaties (zie ons kernpunt Migratie).
6. Een laatste opmerking: uw voorstel is ingewikkeld, te ingewikkeld en leidt bovendien tot problemen als in de eigen regio van de EU veel vluchtelingen zijn. Wat gebeurt er met de andere vluchtelingen die we niet toelaten, zowel degenen die anders middels het quotum wel hadden mogen komen, maar veel belangrijker, degenen die nooit de kans zouden krijgen naar ons toe te komen? Dat gaat om 90% van alle vluchtelingen! Een goede oplossing dient vooral deze groep te hulp te schieten en niet mensen die uit economisch motief naar ons toe reizen en daar op zeer onterechte wijze rijkelijk voor beloond worden.

Daarom is ons voorstel eenvoudigweg om alle vluchtelingen in hun eigen regio's op te vangen en ervoor te zorgen dat de kosten ervan evenredig verdeeld worden over alle landen naar economische draagkracht van die landen. Als UNHCR dit zou voorstellen met een dergelijke bijdrage als voorwaarde, dan zou dat

³ Zie: https://www.connectinternational.nl/_files/ugd/a33ecd_1fa40c035aa346aa8b7d8da35408d309.pdf

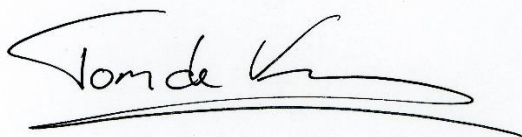
voorstel naar onze verwachting bij wijze van spreken morgen nog aangenomen worden door alle rijke landen en zou daarmee in één klap aan alle vluchtelingen wereldwijd goede opvang geboden kunnen worden alsook hulp aan de bevolkingen rondom de locaties waar de vluchtelingenopvang plaatsvindt. Ik heb hierbij niet ingezoomd op de zelfregulerende preventieve werking die van deze oplossing uitgaat, omdat u dat mechanisme zelf ook in uw boek heeft beschreven. Ik hoop dat u ziet hoeveel meer potentie dit voorstel heeft dan het uwe en hoeveel logischer alsook eenvoudiger het is. Daarbij komt dat een oplossing voor het migratieprobleem ook toekomstbestendig dient te zijn. Met de huidige klimaatveranderingen is de verwachting van alle grote onderzoeksrapporten (VN, IPCC, etc.) dat de stromen (klimaat)vluchtelingen tot enorme proporties zullen stijgen in de komende decennia. Daar moeten we op anticiperen, zo goed en kwaad als het kan. In ons kernpunt Migratie geven we aan hoe dat op zo goed mogelijke wijze gerealiseerd kan worden, met als kern het aanwijzen van gebieden waar in de toekomst nog ruimte is om ook landbouw te kunnen bedrijven door vluchtelingen die in die gebieden gehervest zullen moeten worden. De logica is dat je vluchtelingen weliswaar in enorme aantallen kunt opvangen (zoals in Libanon), maar dat ze dan tot in de lengte der dagen afhankelijk blijven van hulp, omdat de locaties geen mogelijkheid (te weinig ruimte) bieden om een voldoende goede levenswijze op te bouwen (uitgaande van een laag educatieniveau van de meeste vluchtelingen en hun vaak agrarische achtergrond). In geval van toenemende migratiestromen met migranten die naar verwachting nooit meer terug zullen kunnen keren, is het potentieel voor het opbouwen van een voldoende levenswijze, met name in de landbouw, dan ook van cruciaal belang.

Wat wij hopen te bereiken met deze brief is het volgende: het zou mooi zijn als u ons gedachtegoed omhelst en gebaseerd daarop uw boek aanpast. Dit is ook van groot belang, omdat wij heel graag met een aantal vooraanstaande mensen uit onze maatschappij de lobby willen opvoeren naar de politiek. Daarvoor lijkt er nu ook een momentum, met de wederom toenemende stromen asielzoekers en de ongerustheid hierover bij de Nederlandse (en naar ik aanneem, ook de Duitse) bevolking. Het is natuurlijk veel beter als deze groep mensen inhoudelijk op één lijn zit. De kans om effect te scoren neemt dan toe.

Daarom zie ik graag uw reactie tegemoet op deze brief.

Bij voorbaat dank voor uw aandacht en reactie.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tom de Veer', with a long horizontal flourish underneath.

Tom de Veer

Directeur Stichting Connect International